

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Z. K.**, zast. JUDr. Janem Konečným, advokátem, se sídlem Praha 2, Oldřichova 273/13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze, ze dne 14. 12. 2004, č. j. 46 Az 53/2004 – 21,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2004, č. j. 46 Az 53/2004 – 21 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 9. 7. 2002, č. j. OAM-3949/CU-06-P16-2001. Tímto rozhodnutím bylo zastaveno řízení o udělení azylu dle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), z důvodu opakovaného se nedostavení k provedení protokolu.

Stěžovatel samostatným podáním požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti shora označenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu podal stěžovatel žalobu, ve které vyjádřil nesouhlas se zastavením řízení. Uvedl, že k pohovoru se nedostavil z důvodu, že k účasti na něm nebyl vyzván, přičemž žalovanému sdělil adresu, na které se bude zdržovat. Stejně tak uvedl, že žalovanému doručil zplnomocnění, které udělil

svému právnímu zástupci, tomu však výzva k účasti stěžovatele při pohovoru nebyla rovněž doručena. S odkazem na uváděné skutečnosti pak stěžovatel požadoval zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení k dalšímu řízení.

Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Praze byla žaloba zamítnuta. Krajský soud v odůvodnění rozhodnutí zejména uvedl, že ze spisu jednoznačně vyplývá, že se stěžovatel na adrese, na které byl v té době hlášen k pobytu, nezdržoval a jiná adresa pobytu žalobce nebyla známa správnímu orgánu, „ale ani zástupci žalobce, jak vyplývá ze žaloby“, a nelze tak shledat pochybení správního orgánu, spočívající v tom, že předvolánky žalobce k pohovorům nebyly zaslány též zástupci žalobce. Protože v řízení bylo najisto prokázáno, že se žalobce opakovaně nedostavil k pohovorům, ačkoli k nim byl dvakrát řádně předvolán, svou neúčast neomluvil a na základě dosud zjištěných skutečností nebylo ve věci možno rozhodnout, dospěl soud k závěru, že ve věci jsou splněny podmínky pro zastavení řízení o udělení azylu žalobci podle 25 písm. d) zákona o azylu. Krajský soud v Praze tak uzavřel, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti uvedenému rozsudku podal stěžovatel obecně formulovanou kasační stížnost, opírající se o důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve které zejména uvedl, že měl zástupce pro celé řízení o udělení azylu před správním orgánem, a že zástupce stěžovatele nebyl vyrozuměn o termínu a místě konání pohovoru, čímž došlo k porušení zákona v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, přičemž pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Stěžovatel shrnul, že správní orgán tak měl předvolání k pohovoru doručit i jeho zástupci. Pokud by se tak stalo, nemohlo dojít k tomu, že se stěžovatel o termínu konání pohovoru vůbec nedověděl.

Na základě výše uvedených skutečností stěžovatel navrhl zrušení shora označeného rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný poskytl na výzvu soudu ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že nedošlo k podstatnému porušení zákona v ustanoveních o řízení před správním orgánem, a to z důvodu, že stěžovatel je při ústním pohovoru osobou nezastupitelnou a jeho nepřítomnost nezhojí přítomnost jeho zástupce. Stěžovatel se přitom ani na jednu výzvu nedostavil. Soud podle žalovaného postupoval v souladu se zákonem, a žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec

má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

K věci samé Nejvyšší správní soud uvádí, že ustanovení § 20 odst. 2 zákona o azylu ve znění účinném v době předvolávání stěžovatele k pohovoru stanovilo, že *účastník řízení má právo se po celou dobu řízení nechat zastupovat na základě plné moci; není-li plná moc udělena advokátovi, podpis tohoto účastníka na plné moci musí být úředně ověřen*. Zákon o azylu žádnou další relevantní speciální úpravu, týkající se zastupování účastníka azylového řízení, neobsahoval, a v plném rozsahu tak v uvedeném směru podpůrně platil zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Správní řád (§ 25 odst. 3) přitom stanovil (a nadále stanoví), že *má-li účastník řízení zástupce s plnou mocí pro celé řízení, doručuje se písemnost pouze tomuto zástupci. Má-li však účastník řízení osobně v řízení něco vykonat, doručuje se písemnost nejen zástupci, ale i účastníkovi*.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že zvolil-li si účastník azylového řízení zástupce s plnou mocí pro celé řízení, bylo třeba v průběhu celého azylového řízení (jako řízení správního) doručovat všechny písemnosti i tomuto zástupci.

Ze spisu v souzené věci se potom podává, že stěžovatel byl, a to již ode dne 8. 4. 2002, zastupován advokátem JUDr. Janem Konečným, kterému udělil plnou moc pro celé řízení (plná moc je založena ve správním spisu). Ze spisu dále vyplývá, že žalovaný správní orgán opakovaně předvolával stěžovatele k pohovoru; právnímu zástupci stěžovatele však takové předvolání zasláno nebylo. Dne 9. 7. 2002 pak vydal žalovaný správní orgán rozhodnutí č. j. OAM-3949/CU-06-P16-2001, kterým bylo zastaveno řízení o udělení azylu dle § 25 písm. d) zákona o azylu, a to z důvodu opakovaného se nedostavení k provedení pohovoru. Nejvyšší správní soud poznamenává, že ani toto rozhodnutí žalovaný řádně nezaslal zástupci stěžovatele, a nedostatek doručení v tomto směru musel být napraven až následnými úkony.

Nejvyšší správní soud tedy dovozuje, že tím, že žalovaný správní orgán nedoručil předvolání k pohovoru stěžovatel také zástupci stěžovatele, došlo k porušení zákona. Namítá-li tedy stěžovatel, že předvolání k pohovoru mělo být doručeno také jeho zástupci, a pokud by se tak stalo, nemohlo dojít k tomu, že by se stěžovatel o termínu konání pohovoru vůbec nedozvěděl, pak této námitce stěžovatele musel Nejvyšší správní soud přisvědčit. Naopak nemohl přisvědčit závěru žalovaného správního orgánu, potažmo pak krajského soudu, o tom, že v případě pohovoru je nutná osobní účast stěžovatele a není proto třeba o tom vyrozumívát jeho právního zástupce, neboť zástupce nemůže při pohovoru stěžovatele zastoupit; takovou úpravu azylový ani jiný zákon ve znění tehdy účinném neobsahoval. V posuzované věci je přitom zřejmé, že doručení předvolání k pohovoru stěžovatele jeho zástupci, kteroužto povinnost lze ze správního řádu nesporně

dovodit, reálně mohlo vést k tomu, že by se stěžovatel o termínu konání pohovoru fakticky dozvěděl. Konstatování krajského soudu v odůvodnění rozsudku, že pobyt stěžovatele nebyl znám ani jeho zástupci, přičemž se soud odvolával na znění žaloby, považuje Nejvyšší správní soud za zcela nepřipadné, neboť žaloba byla podávána ve zcela jiném čase, než byly „vypravovány“ výzvy k pohovoru, a dále žaloba sama údaj o tom, že by zástupci stěžovatele jeho pobyt v době doručování výzev k pohovoru nebyl znám, neobsahuje.

Pro potvrzení svých závěrů o tom, že mělo být doručováno i zástupci stěžovatele, odkazuje Nejvyšší správní soud podpůrně i na dosavadní judikaturu, např. na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 9. 2001, č. j. 6 A 720/2001 – 18), ze kterého vyplývá, že *je-li žadatel o azyl ve správním řízení zastoupen advokátem, nutno rozhodnutí o rozkladu doručit advokátovi účastníka ve smyslu § 25 odst. 3 správního řádu, protože zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, nemá zvláštní úpravu pro doručování pro případ, že účastník je zastoupen advokátem. Pokud bylo rozhodnutí správního orgánu žalobou napadené doručeno pouze účastníkovi řízení, nemohlo nabýt právní moci pro nedostatek v oznámení (§ 25 odst. 3, § 51 odst. 1 správního řádu).*

Nejvyšší správní soud tak v postupu žalovaného správního orgánu při doručování výzvy k pohovoru stěžovatele, kdy žalovaný opomenul výzvu ve smyslu příslušného ustanovení správního řádu doručit také zástupci stěžovatele, spatřuje porušení zákona v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a je toho názoru, že pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), v němž je krajský soud vázán výše vysloveným právním názorem (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.), a současně vrátí soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti. Podle § 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) je cizinec v řízení o udělení statutu azylanta od soudního poplatku osvobozen. Stěžovatel, jak vyplývá ze spisu, však poplatek za řízení o kasační stížnosti uhradil, a proto je třeba ve smyslu § 10 odst. 1, věta první zákona o soudních poplatcích poplatek *vrátit tomu, kdo jej zaplatil, ač k tomu nebyl povinen.*

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu